

Література:

1. Заверуха, І. Б. Проблеми правового регулювання державного боргу України : дис. ... доктора юрид. наук : спец. 12.00.07. Львів, 2007. 445 с.
2. Федосов В. Фінансова реструктуризація в Україні: проблеми і напрями : [монографія] К. : КНЕУ, 2002. 387 с.
3. Інститут стратегічних та соціально-економічних досліджень. Офіційний сайт. URL: <http://www.ibser.org.ua>.
4. Волкова О.Г. Моніторинг боргових ризиків України. - European Journal of Economics and Management, 2017. №1. С.20-29.

Машманюк Мар'яна Анатоліївна

ст. гр. ФМНВ-21, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Самольотов П.В.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Фінансові ресурси підприємств водопостачання та водовідведення – це сукупність джерел грошових коштів, які сформовані під час реалізації економічних відносин суб'єктів господарювання та місцевих органів, та використовуються на задоволення потреб фінансово-господарської діяльності, модернізацію інфраструктури, забезпечення високої якості послуг [1].

Процес формування і використання фінансових ресурсів підприємств водопостачання та водовідведення має свої особливості. У момент їх створення єдине джерело фінансових ресурсів – статутний капітал. Кошти статутного капіталу вкладають в основні засоби та оборотні кошти підприємства.

Структура фінансових ресурсів водопровідно-каналізаційного підприємства представлена власними, залученими та позиченими коштами. Власні фінансові ресурси – кошти, якими володіє підприємство на правах власності чи господарського віддання та використовуються на власний розсуд згідно статутних умов (доходи, прибуток, амортизаційні відрахування). Залучені фінансові ресурси – це кошти, що тимчасово використані в своїй діяльності у вигляді кредиторської заборгованості за товари, роботи і послуги та фінансових зобов'язань і бюджетних коштів. Позичені фінансові ресурси (кредити банків) використовують на

модернізацію інфраструктури водопостачання та водовідведення і галузі в цілому [3].

Основним джерелом формування фінансових ресурсів є виручка від реалізації. Надходження своєчасної та рівномірної виручки в касу чи на рахунки банку забезпечує відшкодування витрат діяльності, підвищуючи ефективність використання фінансових ресурсів. Коли виручка надходить не вчасно, то це загрожує зниженню прибутку, оборотних коштів, виникненням кредиторської заборгованості [2].

Доходи водопровідно-каналізаційного підприємства - це сума доходів від основної діяльності, інших операційних доходів, фінансових та інших доходів, а також надзвичайних доходів.

Чистий дохід (дохід від реалізації) займає найбільшу частку в структурі доходу водопровідно-каналізаційного підприємства. На його розмір впливає розмір собівартості послуг, норма прибутку, рівень тарифу та обсяг реалізації. Операційні, фінансові й інші доходи формуються виходячи з собівартості виконаних робіт чи наданих послуг, норм прибутку та тарифу.

До складу інших операційних доходів водопровідно-каналізаційних підприємств відносять : дохід від реалізації іншої продукції чи послуг, дохід від підсобних сільських господарств та інших госпрозрахункових підрозділів, що перебувають на балансі підприємств тощо; від реалізації основних засобів та іншого майна.

До фінансових та інших доходів підприємств водопровідно-каналізаційного господарства відносять доходи, які не пов'язані з основною діяльністю: від пайової участі в капіталі інших суб'єктів господарювання; від здачі майна в оренду; дивіденди, відсотки, отримані за акції і паї, облігації та інші види цінних паперів, що є у власності підприємства; сума отриманих економічних санкцій.

Кінцевим результатом фінансово-господарської діяльності підприємства є прибуток, який розраховується як різниця між доходами та видатками. Його додатне значення свідчить про ефективне використання усіх ресурсів, виконання зобов'язань перед контрагентами. Від'ємна величина прибутку свідчить про фінансові труднощі, які виникають з різних причин та про необхідність оптимізації фінансових ресурсів для виведення суб'єкта господарювання з критичних умов [2].

Прибуток одне з найважливіших джерел фінансування в ринкових умовах та умовах науково-технічного і соціально-економічного розвитку. У статуті можуть бути прописані плани використання прибутку у формі кошторисів витрат або фондів накопичення і споживання.

Чистий прибуток використовується за напрямками, що передбачені в статуті підприємства:

- розвиток виробництва (науково-дослідні, конструкторські, проектно-технічні роботи, вдосконалення технології виробництва, модернізацію устаткування, сплату кредитів);
- соціальні заходи (витрати на експлуатацію соціально-побутових об'єктів, оздоровчі, культурно-масові заходи для робітників)

Прибуток водопровідно-каналізаційного підприємства також використовується для матеріального заохочення працівників.

Отже, використання чистого прибутку здійснюється за 2 напрямками: нагромадження та споживання, які матеріалізовані у фондовій формі.

Призначення фонду нагромадження – створювати нове чи збільшувати наявне майно, шляхом купівлі основних засобів та примноженням оборотних засобів. Збільшення фонду нагромадження свідчить про ріст власних фінансових ресурсів, а зменшення фонду нагромадження – відбувається внаслідок списання витрат за первісною вартістю, розподілі фонду між засновниками, погашення збитку.

Невикористання у звітному періоді прибутку свідчить про наявність фінансового потенціалу, а його протягом декількох років – про стабільну ефективність роботи.

Отже, сутність та структура фінансових ресурсів підприємств водопостачання та водовідведення нічим не відрізняється від сутності та структури фінансових ресурсів інших суб'єктів господарювання, проте специфіка їх формування і використання обумовлюється особливостями наданих послуг з водопостачання та водовідведення, а також організаційно-правовими формами власності.

Література:

1. Перевознюк В. Організаційно-теоретичні засади функціонування підприємств водопостачання. Методологічні проблеми фінансової теорії і практики в умовах світової економічної кризи: наук. конф. проф.-викл. складу: зб. Матеріалів. Тернопіль: ТНЕУ, 2010. С.103-108.
2. Кириленко О. Теоретичні і практичні аспекти фінансів підприємств водопостачання та водовідведення. *Наука й економіка*. 2010. Випуск 4(20). С.23-33.
3. Зятковська Л. Методологічні засади фінансового забезпечення підприємств. *Фінанси України*. 2007. № 6. С.148-155.